BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 55-lea
14 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120. 288/932

Nr. 259 Vineri 23 Septembrie 1938
14 Pagini

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE
IN TARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CĂLĂTORIILOR,
VESELIA, RADIO UNIV.
și UNIV. LITERAR câte 220 lei
ILUSTR. ROMÂNĂ
și UNIV.-SPORT
câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Amenzile judecătorești

Noua legiuire penală cuprinde mai multe infracțiuni de cât cea veche pedepsite cu amendă „fie singură, fie pe lângă alte pedepse", cum se exprimă art. 52 din codul penal. Codul de justiție militară, modificat radical, are dispoziționi similare. Și sunt numeroase legile speciale ale căror derogări sunt sancționate pecuniar.

De aci, hotăriri zilnice la instanțele de toate categoriile de condamnări la amenzi. Și cum acestea au fost legiferate ținându-se seamă de valoarea actuală a banului, sumele sunt de multe ori însemnate. In unele materii, contrabandele, de pildă, ele se ridică la sute de mii și milioane.

Desigur că aceste amenzi trebuesc să fie urmărite și încasate, cu excepția celor transformate în închisoare în cazuri de insolvabilitate reală sau simulată.

Sunt ele oare urmărite și încasate cu punctualitatea și rigoarea cu cari se aplică executarea pedepselor privative de libertate?

Disproporția dintre sumele bugetare derivate din amenzi judecătorești și sumele pe care le-ar reprezenta totalizarea celor pronunțate de nenumărate hotăriri definitive într'un ritm tot mai accentuat, răspunde negativ.

Două cauze există la baza acestui deficit de încasări și de exemplaritate represivă. Dificultățile realizării acestor creanțe penale. Subestimarea amenzilor judecătorești din punct de vedere al rațiunii și al scopului lor, considerarea lor ca fiind altceva de cât pedepse, înțelese în sens restrictiv, adică numai cele privative de libertate.

Eroare constatată prin simpla răsfoire a codului penal. Dacă ar fi așa cum presupun mulți, legiuitorul n'ar fi prevăzut pedeapsa cu amendă de la 2000 până la 10.000 lei, odată — sau nu — cu închisoarea dela 3 luni până la 1 an pentru răspândirea de știri alarmante; amenda dela 10.000 până la 100.000 pe lângă cei 3 până la 7 ani închisoare, pentru uneltirile de orice fel contra ordinei sociale; amenda dela 5000 până la 20.000, în afară de închisoarea dela 1 până la 3 ani pentru ofense aduse națiunei sau statului; amenda de la 5000 până la 15.000 pentru mita stoarsă și până la 3000 pentru mita benevolă, împreună cu închisoarea dela 1 până la 5 ani și dela 3 luni la 1 an, și alte multe dublări a sancțiunei morale de cea pecuniară.

O examinare profundă a acestei chestiuni, stabilirea raportului exact între acest fel de pedepse pronunțate și cele aplicate realmente, intensificarea acțiunei de urmărire, încasarea amenzilor neprescrise, neamnistiate și negrațiate, înlăturarea abuzurilor de felul celor ce au făcut obiectul unor procese penale, unde erau implicate organe însărcinate cu lichidarea acestor sume, imprimarea unui caracter general și efectiv acestei sancțiuni penale, ar fi îndreptățite și folositoare dintr'un îndoit interes de ordine publică.

Pe de o parte, pentru că orice slăbire a defensivei sociale contra impulsiunilor primejdioase le încurajează în loc să le înfrâneze.

Pe de altă parte, pentru că sumele provenite din amenzile penale n'au o destinație anonimă sau comună. In art. 57 din codul penal se prevede că „amenzile pronunțate pentru delictele pedepsite de acest cod și cele ce ar decurge din legi speciale, formează în buget un fond special: „Fondul amenzilor", administrat de Ministerul Justiției, destinat construcțiunii și transformării instituțiunilor penitenciare, spre a corespunde principiilor acestui cod, pentru acoperirea cheltuielilor necesare operei de asistență și supraveghere exercitată de societățile de patronaj în ce privește pe liberații sub supraveghere, și pentru înlesnirea reclasării sociale a liberaților din închisori".

FORUL ROMAN — A. BELOBORODOFF

Propunerile franco-engleze

Guvernul cehoslovac deliberează aproape în permanență. El desminte că s'ar fi luat vreo hotărîre de acceptare a propunerilor franco-britanice. Un comunicat oficial de Marți ne arată că au loc schimburi de vederi cu Marea Britanie și Franța, în vederea rezolvării crizei cehoslovace și a celei europene și că numai după terminarea acestora, Cehoslovacia ar fi în măsură să dea un răspuns, care va ține seamă de interesele vitale ale statului cehoslovac și de interesele naționalităților.

Guvernul din Praga nu înțelege să primească pur și simplu propunerile pacifice de desmembrare a statului, făcute de marile puteri prietene.

Intr'adevăr, deși soluția găsită de d. Neville Chamberlain, spre a salva pacea europeană, este încă ținută secretă, indignarea continută și amărăciunea dramatică a presei cehe, ca și îndemnurile amicale la sinucidere, ale unei părți din presa franceză și engleză, ne arată din destul că hotărîrile dela Londra au fost dictate de convingerea că pacea nu poate fi asigurată decât prin revizuirea frontierelor cehoslovace și de refuzul Marei Britanii de a sprijini Cehoslovacia, în cadrul unei agresiuni destinată să rezolve, prin acțiune de forță, problema alipirii sudeților la Germania.

Soluția d-lui Chamberlain, în esența ei, consistă, pe cât se pare, în alipirea la Germania a tuturor regiunilor cehoslovace în care alegerile municipale din Mai și Iunie trecut au dovedit existența unei covârșitoare majorități germane și instituirea unei autonomii cantonale în regiunile mixte. Evident, un asemenea regim implică neutralizarea Cehoslovaciei și deci, renunțarea ei la toate legăturile actuale de alianță.

In schimbul acestei amputări teritoriale și politice. consimțită spre a salva pacea, Germania, Anglia și Franța vor garanta integritate viitoarei Cehoslovacii neutre.

E de reținut, în primul rând, că dacă această propunere ar fi primită sub presiunea necesității și din dorința de a cruța ceeace se chiamă astăzi pacea europeană, odată cu Cehoslovacia n'ar dispărea numai integritatea unei țări garantată de tratate, ci și întregul sistem politic întemeiat pe ideia asistenței regionale în Europa orientală și dunăreană.

Evenimentele au dat loviturî repetate acestui sistem de siguranță, construit în timp de 20 de ani. Ele au slăbit structura lor din punct de vedere moral și politic.

Prin neutralizarea Cehoslovaciei ar fi nimicită însă cu desăvârșire și baza lui juridică.

In al doilea rând, dacă marile puteri prietene, cari au contribuit la formarea Cehoslovaciei, o îndeamnă azi să consimtă la desmembrarea ei, această țară are toată îndreptățirea să regrete că nu s'a înțeles de bună voie și la timp, ea însăși, cu cei cari voiau revizuirea frontierelor ei. Increderea pe care a avut-o în semnăturile marilor puteri prietene îi este răsplătită, după 20 de ani, într'un fel care îndreptățește scepticismul în privința garanțiilor viitoare făgăduite pentru a-i păstra neutralitatea. Nu este pentru prima oară, în adevăr, când marile puteri prietene garantează cu semnătura lor existența Cehoslovaciei.

Marea Britanie i-a dat-o prin tratatele de pace, prin pactul Societății Națiunilor, prin pactul Kellogg. Franța i-a dat-o în plus prin tratatul de asistență din 1926.

Până azi, în această parte a Europei se știa că Marea Britanie și Franța își onorează semnăturile. Era cauza de căpetenie a prestigiului lor politic.

Propunerile marilor puteri prietene au adus o schimbare esențială acestei convingeri. Ea explică dorința guvernului din Praga de a se gândi mai mult ca 24 ore asupra perspectivelor dramatice pe care le deschide prietenia. Răgazul pe care îl cere Cehoslovacia, nu corespunde însă voinței Reichului, de a lichida fără întârziere criza cehoslovacă.

De ieri dimineață, incidente grave se produc dealungul frontierei dintre Germania și Cehoslovacia. Legionarii sudeți atacă cu arme și mitraliere posturile de grăniceri și vămile cehoslovace. Atacurile sunt respinse de trupele cehe. Sunt de o parte și de alta morți și răniți. E un război în mic, care pune în primejdie chiar încercările de pacificare atât de protocolare ale d-lui Neville Chamberlain, căci pacea se face totdeauna mai greu decât războiul. Și în acest timp, regentul Horthy stă de vorbă cu mareșalul Göring, iar d-nii Imredy și Kanya sunt primiți de d. Hitler la Berchtesgaden.

Consiliu de miniștri

ORGANIZAREA SINDICATELOR PROFESIONALE

Marți seară, la ora 6 s'a ținut la Patriarhie, sub președinția I. P. S. Patriarh, un consiliu de miniștri, la care au participat titularii departamentelor și subsecretarii de stat prezenți în Capitală.

D. Mihail Ralea, ministrul muncii a făcut o expunere asupra principiilor proiectului de lege, privitor la noua organizare a sindicatelor profesionale.

Proiectul, întocmit de d. ministru Ralea, prevede că va fi câte un singur sindicat profesional, al fiecărei bresle, organizat pe ținut, cu o singură uniune de aceeași specialitate la București.

Confederația generală a muncii care cuprindea până acum toate sindicatele profesionale, va fi desființată.

Consiliul, după ce a rezolvat chestiunile curente, a luat sfârșit la ora 8 seara.

——xX●●Xx——

Explozia unei bombe la Varșovia

Varșovia, 20 (Rador). — **In cursul serii o bombă a făcut explozie în imobilul sindicatului institutorilor polonezi.**

O persoană a fost omorită și alte trei rănite.

Autorii atentatului nu sunt cunoscuți. S'a deschis o anchetă.

Se știe că sindicatul institutorilor este o organizație cu tendințe socialiste pronunțate.

Mareșalul Ciang Kai Shek cedează teritorii Angliei

Obține in schimb, sprijinul acesteia

Tokio, 20 (Rador). — Corespondentul agenției „DNB" află că guvernul Ciang Kai Shek a cedat Marei Britanii două cincimi din teritoriul contestat, între Birmania și Yunan.

In schimb, Marea Britanie va da Chinei asistență și material.

Teritoriul în chestiune este situat la vest de Mekong.

Garanțiile următoare au fost stabilite :

1) Anglia favorizează importul de muniții pentru China, peste frontiera dintre Birmania și Yunan.

2) Anglia va asuma o parte din cheltuelile necesare pentru construirea unor șosele și aerodromuri în Yunan.

3) Anglia va tolera agitația antijaponeză organizată de chinezi în Birmania, India și Malaezia.

Limba noastră

Omul cu adevărat cult

„In privința științei agricole țăranul nostru, isteț și muncitor de altfel, e cel din urmă din Europa". Așa spune d. V. V. Teodorescu, președintele secției agricole din județul Roman.

D. Teodoreseu socoate că s'ar putea îndrepta starea asta, dacă țăranul ar urma „cu atenție povețele și învățăturile pe care le dau inginerii noștri agronomi".

Nu credem. Nimeni nu se ia după povețe și învățături. Sfaturi au dat înțelepții în toate vremile. Cine le-a ascultat?

Țăranul se la mai de grabă după ceea ce vede. Două pilde. Am intrat, înainte de război, cu prilejul unei campanii electorale, în casa unui locuitor din comuna Piscu, județul Covurlui. Ne-a primit o țărancă chipeșe, curată, îmbrăcată cu ie de borangic. In casă numai țesături de mătase. Am crezut că locuința e a unui om cuprins, căruia îi plac mătăsurile. Dar în casa a doua, unde am intrat, la fel. In a treia, la fel.

— Ce e asta? întrebai, nedumerit. Toți oamenii aci sunt atât de bogați?

— Nu sunt chiar atât de bogați, mă lămuri însoțitorul meu, Costin Ene, un român voinic și arătos. O să mergem acum la învățătorul Tacu. Invățătorul acesta are patima de a crește gândaci de mătase. E de mai mulți ani aici și tot satul s'a luat după el. Toate țărancile cresc gândaci de mătase.

Am fost într'un an, tot înainte de război, la Vulcana. In mai toate curțile vedeai șiruri de stupi. In curând am aflat și taina acestei dragoste pentru albine. Venise în acea comună un inginer, inginerul Jocu, cu nevasta lui. Inchiriase pe mai mulți ani o casă dărăpănată, dar așezată în mijlocul unei ograde, plină cu tot felul de flori de câmp.

După ce au dres casa, ca să poată fi locuită, soții Jocu s'au apucat de treabă. Au pus stupi și au sădit meri și peri. Doamna, femeie cu carte, și locuind la Vulcana de cum se topeau zăpezile și până dădea bruma, ajunsese să cunoască mai pe toți locuitorii satului. Femeile veneau la dânsa, cu încredere, să-i ceară sfaturi și mai ales câte puțină miere, când aveau vre-un copil bolnav.

— Dar voi de ce nu puneți stupi?

— Păi, de cucoană, am pune dar nu știm.

Și i-a învățat pe toți cum să așeze stupii, cum să-i îngrijească și cum să scoată miere. In câțiva ani, nu era casă în Vulcana să nu aibă albinele ei. Era o întrecere. Țăranii vindeau mierea și câștigau bune parale.

Școalele noastre de agricultură trebue să scoată mai ales *plugari*. — câți din cei cari au trecut printr'o școală de agricultură, fac plugărie? — plugari, cari să se întoarcă acasă și punând în practică, la gospodăria părintească, învățătura căpătată la școală, să fie pildă pentru toți țăranii în mijlocul cărora trăesc. Și atunci țăranul nostru nu va mai fi „în privința științei agricole, cel din urmă din Europa".

Dar agronomii să nu mai dea sfaturi? Ba, da. Dar să vorbească *românește*, să-i înțeleagă țăranii. Să nu creadă că dacă vorbesc românește, vorbesc *popular*, și dacă vorbesc o limbă pestriță, vorbesc „științific". Să nu creadă că sunt „culți", dacă vorbesc o limbă păsărească. Să zică *altoiului, altoi* și nu *grefă, groapei, groapă* și nu *platformă*. Să le stea în minte totdeauna aceste cuvinte ale cronicarului: *„Pre cât greu bucatele vârtoase stomahului slab aduc, PRE ATATA NESUFERIRE ADUCE ȘI CUVANTUL NEALCATUIT LA URECHIA BINE ASCULTATOARE"*.

Omul cult, cu *adevărat* cult, nu asurzește pe cei ce îl ascultă cu o grămadă de vorbe pocite și de neînțeles. Omul cult, de vorbește ori de scrie, fuge până și de cuvintele tehnice. „Gândul limpede, spune Lanson, nu vine din cuvintele, pe care autorul le întrebuințează, ci cunoscând el termenii tehnici și avându-i deslușit în minte, alege cuvintele corespunzătoare și înțelese de toți din limba comună. Treaba nu e ușoară. Cunoscând bine limba, treci cu cinste peste toate greutățile. Pascal a lămurit, ca să-l înțeleagă toți, cele mai gingașe învățături ale teologiei. L'au înțeles și neștiutorii, pe cari i-ar fi îngrozit barbaria limbii teologice".

Dar trebue să cunoști limba. Să nu zici premiul *unu*, premiul *doi*, premiul *trei*, în loc de premiul *întâi, al doilea, al treilea*.

Când citești pe Lanson și te pătrunzi de adevărul spuselor sale, îndată ce dai peste un scris îmbâcsit cu vorbe „pocite și de neînțeles", vezi numaidecât că acel care le-a scris nu știe meșteșugul scrisului, nu cunoaște limba și nu *„poate trece cu cinste peste greutăți"*.

T. PISANI

Uzina electrică din Tg.-Jiu distrusă de foc

S'a cerut ajutorul pompierilor din Craiova. — Pagube de peste 20 milioane lei

Tg. Jiu, 20 Sept.

Astă seară, la ora 7 și un sfert, orașul nostru a rămas în întuneric. S'a crezut la început că e vorba de un defect al uzinii, lucru foarte obișnuit în localitate.

Dar, din nenorocire, nu din pricina unui defect trecător și ușor reparabil rămăsese orașul în beznă, ci din cauză că uzina electrică fusese cuprinsă de flăcări. Dintr'un scurt circuit, — așa se crede cel puțin, — uzina electrică a fost cuprinsă deodată de flăcări și focul s'a întins asupra întregii clădiri, distrugând cu desăvârșire mașinile, instalațiile interioare, depozitul de motorină și clădirea.

Pompierii, a căror cazarmă e chiar peste drum, au sosit la locul dezastrului în mai puțin de două minute, insă au fost în imposibilitate de a interveni cu folos, acțiunea lor mărginindu-se mai ales la salvarea palatului comunal, care se află la 20 m. depărtare de uzină.

S'A CERUT AJUTORUL POMPIERILOR DIN CRAIOVA

S'au cerut ajutoare telefonice dela pompierii din Craiova. De asemeni, au sosit în ajutor echipele de incendiu ale regimentelor locale.

Flăcările se văd dela mari depărtări. Fumul amenință serios viața pompierilor, astfel

(Continuare in pag. 2-a)

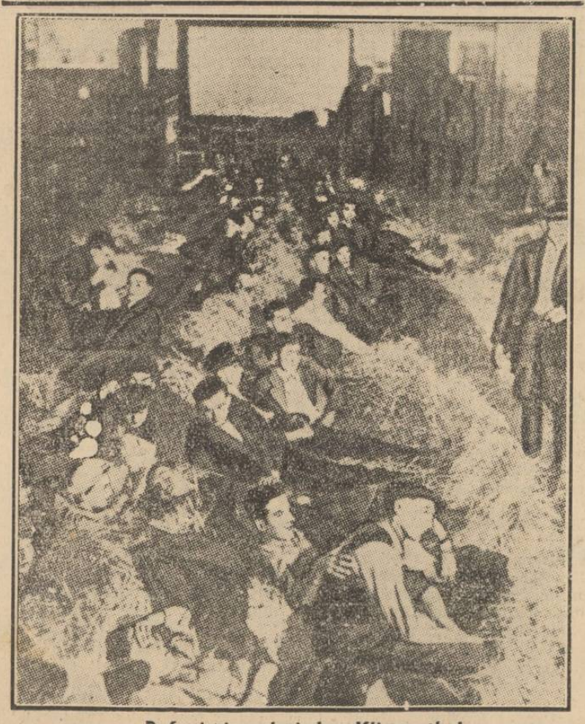

Refugiați sudeți la Klingenthal

„Rectificarea" frontierelor Cehoslovaciei

Consecințele acordului anglo-francez

de R. SEIȘANU

In urma acordului stabilit între Anglia și Franța, în vederea înlăturării războiului european, s'a hotărît o rectificare a frontierelor Cehoslovaciei, prin care se va da o satisfacție, în primul rând, Germaniei și, în al doilea rând, principiilor naționalităților și al auto-determinării. Rămâne să cunoaștem cuprinsul acordului dela Londra și punctul de vedere al conducătorilor responsabili ai Cehoslovaciei. Până atunci să examinăm soluția propusă, în principiul său general.

Bineînțeles că această soluție este gravă, căci ce înseamnă o rectificare de frontiere stabilite printr'un tratat aplicat, dacă nu o procedură de revizuire a clauzelor teritoriale ale acelui tratat de pace?

Dacă, până acum, puterile din Apus, fostele puteri aliate și asociate, au îngăduit tot soiul de revizuiri în materie de tratate, privitoare la clauzele lor financiare, economice și militare, de astădată se trece la revizuirea clauzelor teritoriale printr'o nouă procedură impusă de împrejurările actuale internaționale și în special de tensiunea raporturilor dintre Germania și Cehoslovacia, care conține germenii războiului.

Firește, că interesele superioare ale păcei au fost acelea ce au dominat și domină întreaga problemă. S'a căutat soluția cea mai potrivită pentru a înlătura o catastrofă. Cum va putea fi ea aplicată? Care sunt datele obiective ale problemei cehoslovace?

Dela început trebue să constatăm că statul cehoslovac, așa cum a fost constituit, nu corespunde prin structura

(Continuare in pag. 2-a)

Cu prilejul unei intrevederi istorice

Populația din Berchtesgaden a făcut o călduroasă primire d-lui Chamberlain.